

ERREALITEA EZAGUTZEN IRAKASTEA ETA HARRITZEA

Judith de la Fuente Idígoras

Oñatiko Rufino Idígorasen eta Muruetako Rafaela Bilbaoren biloba naiz. Hezkuntzarekin oso lotuta zegoen familia batean hazi nintzen, eta denboraldi luzeak eman nituen Oñatin; han, nire aitona-amonek bertako paisaiak, kaleak eta unibertsitatea maitatzen irakatsi ziguten. Hezkuntzan lan egiten dut nire lehengusu nagusiek bezala: María Oianguren Idígoras, Gernika Gogoratuz Bakearen Aldeko Ikerketa Zentroko zuzendaria; Javier Oianguren Idígoras, Euskal Herriko Filosofia irakaslea; eta nire arreba Myriam, irakasle eta psikologoa. Oñatin sortu zen nire harridurarako gaitasuna; horregatik jarri diot gogoeta honi “harriduraren hezkuntza” izenburua. Gaur egun Madrilen bizi naiz eta nerabeen Hizkuntza eta Literatura irakaslea naiz. Hogeita bost urte baino gehiago daramatzat hezkuntzan lanean: lehenik Literatura irakasle gisa, eta gero ikastetxeetako zuzendari moduan. Ikasi dut hezteak ez dela soilik ezagutzak transmititzea, baizik eta pertsona bati errealitatea eta bere burua aurkitzen laguntzea. Nerabezaroa etapa erabakigarria da. Gazteak atzean uzten du haurtzarora, baina oraindik ez du helduaren segurtasunik. Galdezka bizi da: nor den, zer balio duen eta zein den bere bizitzaren zentzua. Askotan, jokabide zailen atzean ulertua eta maitatua izateko premia sakona dago. Horregatik uste dut hezkuntzaren lehen eginkizuna errealitatean sartzea dela; ez azaleko errealitate batean,

baizik eta benetako bizitzaren konplexutasunean eta edertasunean. Nerabeek deskubritu behar dute mundua ez dela soilik haien inguruan edo berehalakotasunaren inguruan biratzen. Naturarekin, artearekin, pentsamenduarekin, giza minarekin, benetako adiskidetasunarekin eta erantzukizunarekin harremanetan jarri behar dute. Hezteak horizonteak irekitzea da.

“Ikasi dut hezteak ez dela soilik ezagutzak transmititzea, baizik eta pertsona bati errealitatea eta bere burua aurkitzen laguntzea”

Literatura irakasle gisa egiaztatu dut liburu handiek funtsezko galderak pizten dituztela. Gazteek beren burua ikus dezakete Hamleten zalantzetan, On Kixoteren justizia nahian edo García Lorcaren pertsonaien askatasun-desiran. Literaturak laguntzen die emozioei izena jartzen eta ulertzen ez daudela bakarrik gizakiaren galdera handien aurrean. Baina errealitatean sartzea ez da nahikoa: hezkuntzak harritzen ere irakatsi behar du. Abiadura handiko kultura batean bizi gara, non etengabeko berritasunak miresmenerako gaitasuna lokartzen duen. Nerabe asko estimuluz gainezka eta benetan kontenplatzeko ezgai iristen dira. Harridura ezagutzaren eta barne-heldutasunaren jatorrian dago. Gazte batek benetan begiratzen ikasten duenean, gizatasunez hazten da. Arte-lan baten aurrean, elkarrizketa zintzo baten aurrean, poema baten edo paisaia baten aurrean harritzeak sentsibiltate berri bat pizten du, eta bizitzak

sakontasuna duela deskubritzen laguntzen dio. Zuzendari gisa ulertu dut nerabeek ez dituztela soilik arauak edo emaitza akademikoak behar, baizik eta benetan presente dauden helduak: erreferente koherenteak, entzuteko gai direnak, irmotasunez zuzentzen dutenak eta itxaropena mantentzen dutenak. Gazteek berehala antzematen dute benetakotasuna.

Ikusi dut nerabeak eraldatzen norbaitek haiengan konfiantza izan duenean, eta egiaztatu dut askok duten zentzu-egarria izugarria dela. Hezteak pazientzia eta itxaropena eskatzen ditu, fruituak ez direlako beti berehala ikusten. Urteak geroago, ikasle ohiek beren bizitza markatu zuten elkarrizketa, liburu edo hitz bat gogoratzen dute. Orduan ulertzen da benetako hezkuntzak aztarna sakonak uzten dituela. Hezteak da ikasle bakoitzak promesa bat gordetzen duela sinestea; errealitatean adimenarekin eta sentsibiltatearekin sartzen laguntzea; pentsatzen, egia maitatzen eta harridurarako gaitasuna bizirik mantentzen irakastea. Hezkuntzaren misiorik garrantzitsuena ez delako arrakasta duten ikasleak fabrikatzea, baizik eta bete-betean bizitzeko eta munduari gizatasuna eta transcendentzia emateko gai diren pertsonak hezteak.